

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 03/20/2017
Spisová značka: 21 Cdo 1502/2016
ECLI: ECLI:CZ:NS:2017:21.CDO.1502.2016.1
Typ rozhodnutí: ROZSUDEK
Heslo: Žaloba určovací
Dotčené předpisy: § 11 odst. 2 předpisu č. 133/1985Sb. ve znění do 31.12.2010
§ 5 odst. 1 písm. a) předpisu č. 133/1985Sb. ve znění do 31.12.2010
§ 7 odst. 3 předpisu č. 246/2001Sb. ve znění do 31.10.2014
§ 7 odst. 4 předpisu č. 246/2001Sb. ve znění do 31.10.2014
§ 10 odst. 1 předpisu č. 246/2001Sb. ve znění do 31.10.2014
§ 10 odst. 4 předpisu č. 246/2001Sb. ve znění do 31.10.2014
§ 80 písm. c) o. s. ř.
Kategorie rozhodnutí: C
21 Cdo 1502/2016

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Zdeňka Novotného a soudců JUDr. Jiřího Doležílka a JUDr. Lubomíra Ptáčka, Ph.D. v právní věci žalobce **L. L.**, zastoupeného Mgr. Janem Svobodníkem, advokátem se sídlem v Ostravě-Moravské Ostravě, Sadová č. 2650/20, proti žalované **FIRECON CZ, s.r.o.** se sídlem v Praze 2, Vinohradech, Americká č. 2548/1a, IČO 25862341, zastoupené JUDr. Kateřinou Martínkovou, advokátkou se sídlem v Ostravě-Moravské Ostravě, Sokolská třída č. 22, o určení, že „žalobce je způsobilý a má právo provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení společnosti FIRECON CZ, s.r.o., na objektech, na kterých jsou instalovány výrobky společnosti FIRECON CZ, s.r.o.“, vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 26 C 44/2012, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. listopadu 2015 č.j. 16 Co 181/2015-111, takto:

I. Dovolání žalobce **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů dovolacího řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou dne 23.4.2012 u Okresního soudu v Ostravě domáhal, aby bylo určeno, že „je způsobilý a má právo provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení (žalované) společnosti FIRECON CZ, s.r.o., na objektech, na kterých jsou instalovány výrobky (žalované) společnosti FIRECON CZ, s.r.o.“. Žalobu odůvodnil zejména tím, že na základě pracovní smlouvy ze dne 29.6. 2007 pracoval u žalované na pozici vedoucího servisního a revizního oddělení a že dne 11.11.2008 mu žalovaná vystavila „Prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti“, jímž ho „oprávnila ke zkouškám provozuschopnosti dle vyhlášky Ministerstva

vnitra č. 246/2001 Sb. a k servisní činnosti zařízení odvodu kouře a tepla na objektech, na kterých je její zařízení“. Dne 2.7.2009 vydalo Ministerstvo vnitra žalobci osvědčení o tom, že „je technikem požární ochrany podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně“. Pracovní poměr žalobce u žalované skončil dohodou ke dni 21.8.2009 a dopisem ze dne 25.10.2010 mu žalovaná sdělila, že mu odnímá potvrzení o způsobilosti k revizní činnosti ze dne 11.11.2008, neboť podle jejího názoru „bylo vázáno na trvání pracovního poměru“. Žalobce má však za to, že prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti udělené mu žalovanou dne 11.11.2008 ho i po skončení pracovního poměru opravňuje k této servisní a revizní činnosti a že žalovaná nemá právo mu jej odejmout; jedná se o „duševní vlastnictví žalobce, které je ze strany třetích osob nedotknutelné“. Vzhledem k tomu, že podle vyjádření Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 7.12.2011 tomuto orgánu „nepřísluší posuzovat oprávněnost nebo neoprávněnost právnické osoby k odebrání dříve vystaveného osvědčení“, obrátil se žalobce s požadovaným určením na soud. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení žalobce spojuje v tom, že „je zcela zásadně ohroženo jeho právo provádět revizní činnost požárně bezpečnostních zařízení, kdy je takto vystaven zcela konkrétní újmě spočívající v nemožnosti tímto způsobem podnikat a vydělávat si takto finanční prostředky“, přičemž „již vyčerpal veškeré jiné možné prostředky k tomu, aby existence tohoto jeho práva byla potvrzena“.

Okresní soud v Ostravě usnesením ze dne 16.10.2013 č.j. 26 C 44/2012-22 řízení zastavil s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Hasičskému záchrannému sboru Moravskoslezského kraje se sídlem Výškovická 40, Ostrava-Zábřeh „jako orgánu pravomocnému rozhodnout o odborné způsobilosti žalobce provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení“, a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně při svém rozhodování vyšel z ustanovení § 7 odst. 1 o.s.ř. a z ustanovení § 31 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, které stanoví, že státní požární dozor vykonává kontrolu dodržování povinností stanovených právními předpisy o požární ochraně. Dále konstatoval, že prováděcím předpisem k tomuto zákonu je vyhláška č. 246/2001 Sb., z níž vyplývá, že „v projednávaném případě tímto orgánem státního požárního dozoru je Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, který je pravomocný rozhodnout o odborné způsobilosti žalobce provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení“. Dospěl proto k závěru, že daná věc nespadá do pravomoci soudu, a proto podle ustanovení § 104 odst. 1 o.s.ř. řízení zastavil a rozhodl o postoupení věci příslušnému orgánu.

K odvolání žalobce Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 2.4.2014 č.j. 16 Co 23/2014-43 usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že „řízení se nezastavuje a že po právní moci tohoto usnesení nebude věc postoupena Hasičskému záchrannému sboru Moravskoslezského kraje, se sídlem v Ostravě-Zábřehu, Výškovická 40, jako orgánu pravomocnému rozhodnout o odborné způsobilosti žalobce provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení“. Odvolací soud s poukazem na ustanovení § 7 odst. 1 o.s.ř., podle kterého soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány, a na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18.12.2001 sp. zn. 21 Cdo 615/2001 vyslovil právní názor, že v daném případě se jedná o pracovní právní vztah, což „vyplývá ze skutkových tvrzení uvedených v žalobě, zkráceně řečeno, že za trvání pracovního poměru žalovaná vydala žalobci prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti a po skončení pracovního poměru mu sdělila, že mu toto potvrzení odnímá, a žalobce s tímto názorem nesouhlasí“. Nelze proto dospět k závěru, že daná věc nespadá do pravomoci soudu.

Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 9.4.2015 č.j. 21 Cdo 390/2015-95 zamítl dovolání žalované podané proti tomuto rozsudku odvolacího soudu a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení. Dovolací soud zdůraznil, že

podmínkou pravomoci soudu ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 o.s.ř. je, aby uplatněný nárok byl podle své povahy nárokem vyplývajícím z občanskoprávních, pracovních, rodinných, družstevních či obchodních vztahů. Předmětem tohoto řízení je věc vyplývající ze vztahu mezi občanem (bývalým zaměstnancem) a právnickou osobou (bývalým zaměstnavatelem). Účastníci tohoto vztahu „jsou navzájem v rovném postavení, kdy žádný z nich nevystupuje vůči druhému jako nositel veřejné svrchované moci a tím jako silnější subjekt, který je právně způsobilý autoritativně (pod správním donucením) rozhodovat o jeho právech a povinnostech“. Nejedná se tedy o vztah veřejnoprávní upravený zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), nýbrž jde o vztah soukromoprávní - pracovníprávní, vzniklý v příčinné souvislosti s výkonem nesamostatné (závislé) práce žalobce jako bývalého zaměstnance žalované (jako bývalého zaměstnavatele). Dovolací soud proto přisvědčil závěru odvolacího soudu, že v dané věci je ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 o.s.ř. dána pravomoc soudu k rozhodnutí o určovací žalobě žalobce.

Okresní soud v Ostravě (ještě před rozhodnutím dovolacího soudu) rozsudkem ze dne 7.5.2014 č.j. 26 C 44/2012-60 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 13.200,- Kč k rukám zástupce žalobce. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení spatřoval v tom, že žalobce vykonává činnost revizního technika požárně bezpečnostních zařízení jako svou výdělečnou činnost a bez tohoto určení by výdělečná činnost žalobce byla ohrožena. Podle názoru soudu prvního stupně žalobce splňuje předpoklady odborné způsobilosti k provádění servisní a revizní činnosti „obecně všech požárně bezpečnostních zařízení, tedy včetně zařízení žalované společnosti“, což vyplývá z osvědčení o jeho odborné způsobilosti ze dne 2.7.2009, které žalobci vystavilo Ministerstvo vnitra ČR a podle kterého je žalobce technikem požární ochrany podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Žalovaná tedy „není oprávněna žalobci jakkoli bránit“ v tom, aby prováděl servisní činnost také na jejích zařízeních, „a to i poté, co přestal být jejím zaměstnancem, neboť o tom, kdo bude provádět servisní činnost na konkrétním požárně bezpečnostním zařízení, nerozhoduje výrobce tohoto zařízení, nýbrž jeho vlastník“. Odnětí osvědčení k provádění servisní a revizní činnosti na zařízeních žalované je proto „právně irelevantní, neboť k posouzení odborné způsobilosti žalobce není oprávněna žalovaná jakožto subjekt soukromého práva, nýbrž touto pravomocí disponuje pouze příslušný správní orgán“.

K odvolání žalované Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 24.11.2015 č.j. 16 Co 181/2015-111 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl, a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů 18.940,- Kč k rukám advokátky JUDr. Kateřiny Martínkové. Odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že za daného stavu žalobce nemá naléhavý právní zájem na požadovaném určení, neboť „toto požadované určení (objektivně vzato) není způsobilé odstranit stav právní nejistoty žalobce“. Jestliže – jak uvádí soud prvního stupně - žalobce vlastní osvědčení o odborné způsobilosti požárního technika, které ho opravňuje k provádění kontroly, údržby a servisu požárně bezpečnostních zařízení, a o tom, kdo bude provádět servisní činnost na konkrétním požárně bezpečnostním zařízení, nerozhoduje výrobce tohoto zařízení, nýbrž jeho vlastník, potom podle názoru odvolacího soudu „bez požadovaného určení nemůže být a není ohroženo právo žalobce vykonávat servisní a revizní činnost na požárně bezpečnostních zařízeních žalované“. Protože není splněna základní podmínka určovací žaloby podle ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř., a to naléhavý právní zájem žalobce, odvolací soud žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Namítal, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, „a to jak z hlediska hmotného práva při výkladu zákona č. 133/1985 Sb. a vyhlášky č. 246/2001 Sb., tak z hlediska procesního práva při posouzení otázky naléhavého právního zájmu“. Odvolací soud (i soud prvního stupně)

podle názoru dovolatele nesprávně vyložil zejména ustanovení § 7 odst. 4 a § 10 cit. vyhlášky, které ukládají pro servis požárně bezpečnostních zařízení další požadavky, které jsou mj. závislé i na výrobci těchto zařízení, který „měl donedávna zcela objektivně možnost a právo provádět revize svých zařízení výhradně sám“. V mezidobí od napadeného rozsudku soudu prvního stupně sice došlo „i na základě nepolevující aktivity dovolatele“ novelizací vyhlášky č. 246/2001 Sb. s účinností od 1.11.2014 „k výrazné změně směřující proti absolutnímu omezení konkurence při podnikání v oblasti revizí požárně bezpečnostních zařízení, ovšem ani toto novelizované znění bohužel není zcela výkladově určité“. Odvolací soud svým rozhodnutím sice „fakticky závazně formuluje názor“, že ve výsledku každý držitel osvědčení Ministerstva vnitra ČR o odborné způsobilosti požárního technika je oprávněn a způsobilý vykonávat kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení všech výrobců, kdy jediným nutným požadavkem pro tuto činnost je souhlas vlastníka konkrétního zařízení, avšak bez právně závazného rozhodnutí soudu o požadovaném určení nemůže žalobce svou výdělečnou činnost na výrobcích žalované nadále vykonávat. Zamítavý rozsudek odvolacího soudu žalovaná bezprostředně po jeho vyhlášení využila k dalšímu tlaku na současné i potenciální zákazníky žalobce s tvrzením, že jí „po letech soudy již pravomocně daly za pravdu a že dovolatel dle soudu nemá právo revizní činnost na jejich výrobcích vykonávat“. Navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu změnil tak, že se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje, eventuelně aby rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31.12.2013, neboť řízení v projednávané věci bylo zahájeno přede dnem 1.1.2014 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř, se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.).

Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu dovolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o.s.ř. - nepodléhá), že žalobce pracoval u žalované na základě pracovní smlouvy ze dne 29.6.2007 jako „administrativní pracovník“. Dne 11.11.2008 žalovaná vystavila žalobci v souvislosti s plněním jeho pracovních povinností „prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti“, které opravňuje žalobce „ke zkouškám provozuschopnosti dle vyhlášky MV č. 246/2001 Sb. a k servisní činnosti zařízení odvodu kouře a tepla na objektech, na kterých je zařízení žalované“. Podle osvědčení o odborné způsobilosti vydaného dne 2.7.2009 Ministerstvem vnitra ČR, č. katalogu: Z-TPO-60 2009, žalobce „je technikem požární ochrany podle § 11 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů“. Po skončení pracovního poměru účastníků dohodou ke dni 31.8.2009 žalobce podniká v rámci společnosti Ekover s.r.o. (podle výpisu z obchodního rejstříku je žalobce majitelem 50% obchodního podílu této společnosti) a jako zaměstnanec této společnosti provádí zejména kontrolu provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení. Dopisem ze dne 25.10.2010 žalovaná sdělila žalobci, že mu „odjíhá

potvrzení – prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti, které mu bylo (dne 11.11.2008) uděleno po dobu trvání pracovního poměru u žalované“, s tím, že žalovaná „prohlašuje, že nadále již žalobce není oprávněn provádět žádné revize zařízení pro přirozený odvod kouře a tepla vyrobených žalovanou a není osobou způsobilou k činnostem vymezeným v § 10 vyhlášky č. 246/2001 Sb.“. Žalobce má za to, že žalovaná na „odnětí“ uvedeného oprávnění „neměla právo“, a protože se „všemi možnými prostředky snaží zabránit žalobci ve vykonávání jeho revizní činnosti na jejích výrobcích“, žalobce byl těmito okolnostmi „donucen“ podat tuto žalobu, jíž se domáhá určení, že „je způsobilý a má právo provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení (žalované) společnosti FIRECON CZ, s.r.o., na objektech, na kterých jsou instalovány výrobky (žalované) společnosti FIRECON CZ, s.r.o.“.

Podle ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř. lze žalobou uplatnit, aby bylo rozhodnuto o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem.

Žaloba o určení podle ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř. má především preventivní povahu a má za účel poskytnout ochranu právnímu postavení žalobce dříve, než dojde k porušení právního vztahu nebo práva; není proto opodstatněna tam, kde právní vztah nebo právo již byly porušeny a kde je proto právním prostředkem ochrany právního vztahu nebo práva žaloba o splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o.s.ř. Podle ustálené judikatury soudů naléhavý právní zájem na určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo ohroženo právo žalobce nebo kde by se bez tohoto určení jeho právní postavení stalo nejistým. Žaloba domáhající se určení podle ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř. nemůže být zpravidla opodstatněna tam, kde lze žalovat na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o.s.ř. (srov. například rozsudek býv. Nejvyššího soudu ze dne 24.2.1971 sp. zn. 2 Cz 8/71, uveřejněný pod č. 17 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1972). Jestliže se však určením, že tu právní vztah nebo právo je či není, vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy účastníků sporu (a předejde se tak žalobě o plnění), je určovací žaloba přípustná i přesto, že je možná také žaloba na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o.s.ř. (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.3.1997 sp. zn. 3 Cdon 1338/96, uveřejněný pod č. 21 v časopise Soudní judikatura, roč. 1997). Tento cíl však může splnit jen taková žaloba, jež se bude domáhat určení existence či neexistence právě toho práva či právního vztahu, od něhož (jako od pevného právního základu) lze další vztahy účastníků sporu odvozovat. Za nedovolenou - při možnosti žaloby na plnění - lze považovat určovací žalobu rovněž tam, kde by nesloužila potřebám praktického života, nýbrž jen ke zbytečnému rozmnožování sporů.

Z uvedeného vyplývá, že naléhavý právní zájem žalobce na požadovaném určení by mohl být dán především tehdy, jestliže bez tohoto určení by se (objektivně vzato) stalo právní postavení žalobce nejistým. Mezi účastníky řízení je sporné, jaký význam měla pro dosavadní práva a povinnosti žalobce skutečnost, že mu žalovaná dopisem ze dne 25.10.2009 ve vztahu k jejím výrobkům (požárně bezpečnostním zařízením) „odejmula potvrzení – prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti“, které mu vystavila za trvání pracovního poměru. Vzhledem k tomu, že žalobce je současně držitelem osvědčení o odborné způsobilosti vydaného dne 2.7.2009 Ministerstvem vnitra ČR, že „je technikem požární ochrany podle § 11 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů“, bylo z hlediska právního postavení žalobce za daného skutkového stavu pro rozhodnutí soudů významné vyřešení právní otázky, jaký je rozsah oprávnění technika požární ochrany při zabezpečování plnění povinností vyplývajících z ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Protože uvedená právní otázka dosud nebyla v judikatuře dovolacího soudu vyřešena, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání žalobce je podle ustanovení § 237 o.s.ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Výše vymezenou právní otázku je třeba posuzovat – vzhledem k tomu, že „odejmutí“ sporného „prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti“ žalovaná učinila dopisem ze dne 25.12.2010 – podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění účinném do 31.12.2010 (dále jen „zákon o požární ochraně“), a podle prováděcí vyhlášky Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění účinném do 31.10.2014 (dále jen „vyhláška o požární prevenci“).

Podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona o požární ochraně plnění povinností vyplývajících z § 5, 6, § 16 odst. 1 a § 16a mohou zabezpečovat technici požární ochrany. Odborná způsobilost k výkonu funkce technika požární ochrany se získává složením zkoušky odborné způsobilosti před komisí ustavenou ministerstvem. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení fyzickým osobám uvedeným v odstavcích 1 a 2 vydá ministerstvo osvědčení o odborné způsobilosti (dále jen „osvědčení“), přičemž na návrh orgánu státního požárního dozoru může ministerstvo rozhodnout o odejmutí osvědčení tomu, kdo při výkonu činnosti odborně způsobilé osoby nebo technika požární ochrany vykazuje závažné nedostatky. Způsob ověřování odborné způsobilosti, vydávání a odnímání osvědčení, obsah a rozsah odborné přípravy upravuje v ustanoveních §§ 21 a 22 vyhláška o požární prevenci (srov. § 11 odst. 8 zákona o požární ochraně). Činnost technika požární ochrany může být vykonávána v pracovněprávním vztahu anebo na základě zvláštního zákona, jímž je míněn zejména živnostenský zákon (srov. § 11 odst. 5 zákona o požární ochraně).

Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) věty první zákona o požární ochraně právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny obstarávat a zabezpečovat v potřebném množství a druzích požární techniku, věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení se zřetelem na požární nebezpečí provozované činnosti a udržovat je v provozuschopném stavu.

Podle ustanovení § 7 odst. 3 věty první vyhlášky o požární prevenci provozuschopnost instalovaného požárně bezpečnostního zařízení se prokazuje dokladem o jeho montáži, funkční zkoušce, kontrole provozuschopnosti, údržbě a opravách provedených podle podmínek stanovených touto vyhláškou.

Z citovaných ustanovení se podává, že držitel osvědčení Ministerstva vnitra ČR o odborné způsobilosti, že je technikem požární ochrany podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona o požární ochraně, je oprávněn zabezpečovat v oblasti požární ochrany plnění některých povinností právnických osob a podnikajících fyzických osob, které ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně zahrnují mj. povinnost udržovat instalovaná požárně bezpečnostní zařízení v provozuschopném stavu. Z ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky o požární prevenci lze dovodit, že provozuschopností instalovaného požárně bezpečnostního zařízení je třeba rozumět takový stav tohoto zařízení, který je dosažen tím, že jeho montáž, funkční zkouška, kontrola provozuschopnosti, údržba a opravy jsou provedeny podle podmínek stanovených vyhláškou o požární prevenci. Jestliže zákon o požární ochraně v ustanovení § 11 odst. 2 přiznává technikovi požární ochrany (bez jakéhokoli omezení) oprávnění zabezpečovat pro právnické či podnikající fyzické osoby provozuschopný stav instalovaných požárně bezpečnostních zařízení, je zřejmé, že toto oprávnění technika požární ochrany zahrnuje i činnosti, které jsou v tomto řízení mezi účastníky sporné, tj. kontrolu provozuschopnosti, údržbu a opravy (servis) požárně bezpečnostních zařízení bez ohledu na to, kdo je výrobcem konkrétního požárně bezpečnostního zařízení.

Na uvedeném závěru ničeho nemění skutečnost, že průvodní dokumentace výrobce konkrétního typu vyhrazeného požárně bezpečnostního zařízení [mezi něž patří i zařízení žalované - srov. § 4 odst. 3 písm. f) vyhlášky o požární prevenci] může stanovit některé další podmínky pro kontrolu provozuschopnosti jím vyrobeného požárně bezpečnostního zařízení.

Z dotčených ustanovení vyhlášky o požární prevenci, vztahujících se k této problematice, na straně jedné vyplývá, že kontrola provozuschopnosti požárně bezpečnostního zařízení se provádí v rozsahu a způsobem stanoveným mj. průvodní dokumentací jeho výrobce (srov. § 7 odst. 4 vyhlášky o požární prevenci), že osoba, která tuto činnost vykonává, musí splnit podmínky stanovené nejen právními předpisy, normativními požadavky, ale i průvodní dokumentací výrobce konkrétního typu požárně bezpečnostního zařízení (srov. § 10 odst. 1 vyhlášky o požární prevenci) a že podmínky znalostí, praktických dovedností, popřípadě technického vybavení osob provádějících kontrolu provozuschopnosti mohou být stanoveny v průvodní dokumentaci výrobců požárně bezpečnostních zařízení (srov. § 10 odst. 4 větu první vyhlášky o požární prevenci). *Na straně druhé však nelze opominout, že rozsah a obsah takto stanovených podmínek musí odpovídat právním předpisům a příslušným normativním požadavkům (srov. § 10 odst. 4 větu druhou vyhlášky o požární prevenci). Oprávnění výrobce vyplývající z této právní úpravy proto nelze chápat tak, že by výrobce v průvodní dokumentaci k určitému typu jím vyrobeného požárně bezpečnostního zařízení mohl určit konkrétní právnickou nebo fyzickou osobu, která jako jediná by měla výhradní právo provádět kontrolu provozuschopnosti tohoto zařízení. Stanovení „rozsahu a obsahu“ podmínek pro provádění kontroly provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení v takové podobě by mohlo vést k neoprávněné monopolizaci výrobce určitého typu požárně bezpečnostního zařízení k provádění činností souvisejících s kontrolou provozuschopnosti jím vyrobeného požárně bezpečnostního zařízení, ačkoliv zákon o požární ochraně výslovně opravňuje k provádění těchto činností (bez zřetele na výrobce) kteroukoli osobu, která je držitelem osvědčení Ministerstva vnitra ČR o odborné způsobilosti, že je technikem požární ochrany podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona o požární ochraně.*

Uvedené vztaheno na posuzovanou věc znamená, že žalobce jako držitel tohoto osvědčení ministerstva vnitra je zásadně oprávněn (způsobilý) provádět kontrolu provozuschopnosti všech požárně bezpečnostních zařízení (včetně jejich údržby a servisu) bez ohledu na to, kdo (jaká firma) je jejich výrobcem. „Odejmutí potvrzení – prohlášení o způsobilosti k revizní činnosti“ učiněné dopisem žalované ze dne 25.10.2010 na tento rozsah oprávnění (způsobilost) žalobce nemělo žádný vliv. Žalobcem požadované určení je tudíž za tohoto stavu nadbytečné. Nelze uvažovat o tom, že bez požadovaného určení by se (objektivně vzato) stalo právní postavení žalobce nejistým. Právní postavení žalobce by se požadovaným určením (i kdyby bylo žalobě vyhověno) nikterak nezměnilo. Za této situace dovolací soud sdílí závěr odvolacího soudu o tom, že na určení, že „žalobce je způsobilý a má právo provádět kontrolu, údržbu a servis požárně bezpečnostních zařízení (žalované) společnosti FIRECON CZ, s.r.o., na objektech, na kterých jsou instalovány výrobky (žalované) společnosti FIRECON CZ, s.r.o.“, není dán naléhavý právní zájem ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř.

Dovolací soud k tomu dodává, že tímto závěrem není eventuelně (při splnění odpovědnostních předpokladů uvedených v ustanovení § 265 odst. 2 zák. práce) dotčeno právo žalobce domáhat se po žalované náhrady škody, kterou mu (jako bývalému zaměstnanci žalované) porušením právní povinnosti v rámci plnění úkolů zaměstnavatele mohli způsobit zaměstnanci žalované jednající jejím jménem, jestliže v souvislosti s odnětím „právně irelevantního“ osvědčení o způsobilosti žalobce k revizi a servisu požárně bezpečnostních zařízení žalované následně rozšiřovali (a nadále rozšiřují) „mezi stávající a potenciální zákazníky žalobce“ informaci o tom, že žalobce není způsobilý k této činnosti, ačkoliv tomu tak ve skutečnosti (objektivně) není.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu věcně správný. Protože nebylo zjištěno, že by byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o.s.ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o.s.ř. nebo v § 229 odst. 3 o.s.ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobce podle ustanovení § 243d písm. a) o.s.ř. zamítl.

O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 243c odst. 3, věty první, § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o.s.ř. a § 151 odst. 1 části věty před středníkem o.s.ř., neboť žalobce, jehož dovolání bylo zamítnuto, na náhradu nákladů dovolacího řízení nemá právo a žalované v dovolacím řízení žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto rozsudku není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 20. března 2017

JUDr. Zdeněk Novotný

předseda senátu